

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРАВОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ІМЕНІ В. К. МАМУТОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
НАУК УКРАЇНИ»**

**ДОНЕЦЬКИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАН УКРАЇНИ ТА МОН УКРАЇНИ**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
НДІ ПЗІР НАПрН УКРАЇНИ**

за матеріалами

Науково-практичної конференції
(м. Харків, 15 листопада 2024 року)

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ**

Електронне наукове видання

Харків

2024

УДК 346.5:001.895:005.44

Рекомендовано до публікації

*Вченою радою Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України (протокол № 10 від 06 грудня 2024 р.)
і Вченою радою Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова Національної академії наук України» (протокол № 17 від 23 грудня 2024 р.)*

Редакційна колегія:

С. В. Глібка – канд. юрид. наук, директор НДІ ПЗІР НАПрН України;

І. В. Подрез-Ряполова – канд. юрид. наук, завідувач відділу правового забезпечення інноваційної діяльності НДІ ПЗІР НАПрН України.

Рецензенти:

С. В. Серебряк – доктор юрид. наук, старший науковий співробітник сектору проблем реалізації господарського законодавства відділу проблем модернізації господарського права та законодавства ДУ «ІЕПД імені В.К. Макутова НАН України»;

С. І. Гречана – канд. екон. наук, доцент, старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва ДУ «ІЕПД імені В.К. Макутова НАН України».

Збірник наукових праць НДІ ПЗІР НАПрН України. Правове забезпечення відновлення інноваційного розвитку економіки в повоєнній Україні: за матеріалами Науково-практичної конференції (м. Харків, 15 листопада 2024 року) / за ред. С. В. Глібка, І. В. Подрез-Ряполової. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2024. 271 с. – Електронне наукове видання.

URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2024/11/conf_15.11.2024.pdf

ISBN 978-617-7806-57-7

У збірнику наукових праць представлені доповіді, тези доповідей, наукові повідомлення викладачів, практичних працівників, науковців, що взяли участь у Науково-практичній конференції «Правове забезпечення відновлення інноваційного розвитку економіки в повоєнній Україні». Захід був проведений Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України, Радою молодих учених Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку спільно з Державною установою «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова Національної академії наук України» та Донецьким науковим центром НАН України та МОН України 15 листопада 2024 року з метою обміну практичними і теоретичними напрацюваннями між учасниками щодо правових проблем і викликів інноваційного розвитку національної економіки. Збірник наукових праць є науковим виданням, яке буде цікавим науковцям, аспірантам, докторантам, студентам та всім, хто цікавиться актуальними проблемами правового забезпечення відновлення інноваційного розвитку економіки України.

ISBN 978-617-7806-57-7

© НДІ ПЗІР НАПрН України, 2024

Терещенко Сергій Володимирович

*к. ю.н., доцент кафедри господарсько-правових та
суспільно-політичних дисциплін Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля (м.Київ),
докторант ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені
В.К. Мамутова Національної академії наук України» (м. Київ)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1605-7717>*

***ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ
СТРАТЕГІЧНОГО ІНВЕСТУВАННЯ (ОГЛЯД НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛ)***

У тезах викладаються результати вивчення проблеми державно-приватного партнерства як механізму стратегічного інвестування. Обґрунтовується доцільність вивчення наявних ідей О.М. Вінник як підґрунтя для майбутніх здобутків дослідників подібної проблематики. Оцінено основні надбання авторки монографії «Потенціал інституційного державно-приватного партнерства для стратегічного інвестування: використання досвіду ЄС для повоєнної відбудови України» та склад її чотирьох розділів. Обґрунтовано структуру розділу власної дисертації.

Ключові слова: публічно- та державно-приватне партнерство, Регламент ЄС, спільні підприємства, післявоєнна відбудова, огляд наукових джерел, реформування ДПП.

Tereshchenko S.V.

*PhD in Law, Associate Professor at the Department of Economic-Legal and Socio-Political Disciplines, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Kyiv),
Doctoral Student at the V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of the
National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1605-7717>*

***PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A MECHANISM OF STRATEGIC
INVESTMENT (REVIEW OF SCIENTIFIC SOURCES)***

Theses present the results of studying the problem of public-private partnership as a mechanism of strategic investment. The expediency of studying O.M. Vinnyk's existing ideas as a foundation for future achievements of researchers of similar issues is substantiated. The main possessions of the author of the monograph were evaluated "The potential of institutional public-private partnership for strategic investment: using the EU experience for the post-war reconstruction of Ukraine" and the composition of its four sections. The structure of the section of own dissertation is substantiated.

Key words: multilateral partnership, public-private partnership, EU Regulation, joint ventures, post-war reconstruction, review of scientific sources, reform of public-private partnership

Практичний досвід регулювання відносин ДПП та наукова проблематика вдосконалення законодавства України з урахуванням досвіду ЄС та сучасних потреб в стратегічному інвестуванні розглядаються у численних наукових джерелах. З метою збільшення потенціалу правового забезпечення інвестування в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України було напрацьовано проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України». Він зареєстрований за №7508 від 01.07.2022 [1].

Отже актуальність заявленої теми обумовлена початком модернізації організаційно-правового механізму державно-приватного партнерства (далі – ДПП). Свідченням започаткування є заяви на офіційному рівні про розгляд ДПП важливим інструментом довгострокового структурного розвитку інфраструктурних та стратегічних послуг, вищезазначений законопроект та напрацювання стратегії повоєнної відбудови економіки України, а також інші директиви та документи. Для досягнення завершеності даного процесу пропонується реформування організаційно-правового механізму ДПП під потреби повоєнної відбудови України.

У науковому середовищі обговорюється проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України» №7508 від 01.07.2022 [1].

Також популяризація знань щодо необхідності модернізації державно-приватного партнерства в Україні та доцільності проведення комплексного наукового дослідження економіко-правових проблем (теоретичного характеру та практичної затребуваності) даного процесу стає справою наукової спільноти.

У господарсько-правовій науці проблематика державно-приватного партнерства як механізму стратегічного інвестування отримала належне теоретичне осмислення.

Спираючись насамперед на функціональні характеристики наукових джерел щодо державно-приватного партнерства як механізму стратегічного інвестування доцільно вивчити наявні ідеї як підґрунтя для майбутніх здобутків дослідників.

Аналіз результатів, отриманих вченими за останні роки доводить, що ідеологічну платформу для конкретного бачення надбань та ризиків ДПП складають праці О.М. Вінник щодо багаторічного її дослідження. Йдеться про монографію «Потенціал інституційного державно-приватного партнерства для стратегічного інвестування: використання досвіду ЄС для повоєнної відбудови України» [2]. У ній розкрито як теоретичні так і практичні аспекти проблеми правового регулювання корпоративних і партнерських відносин [3] так і проблеми правового забезпечення на тлі зарубіжного досвіду корпоративної форми державно-приватного партнерства [4]. Ця монографія О.М. Вінник стала продовженням дослідження за тематикою правового забезпечення державно-приватного партнерства в Україні. У ній висвітлюються підходи до розкриття форм співпраці носіїв публічних (держави, територіальних громад) та приватних (бізнесу) інтересів та особливості державно-приватного партнерства як однієї з

форм такої співпраці. Також аналізується сучасне регулювання відносин ДПП в Україні з урахуванням змін в правовому регулюванні та сучасних потреб, пов'язаних з війною та її наслідками.

Необхідність подальшого продовження дослідження по тематиці правового забезпечення державно-приватного партнерства в Україні авторка монографії побачила не лише в потенціалі такої економіко-правової форми інвестування, але й у виключній потребі України в залученні величезних коштів для забезпечення повоєнної відбудови, необхідність якої зумовлена численними руйнуваннями внаслідок російської повномасштабної агресії проти України, а також доцільності врахування досвіду ЄС щодо міжнародного (за участю кількох держав - членів ЄС) та приватного бізнесу інституційного публічно-приватного партнерства відповідно до Регламенту 2021/2085 від 19 листопада 2021 (Council Regulation (EU) 2021/2085 of 19 November 2021 establishing the Joint Undertakings under Horizon Europe and repealing Regulations (EC) No 219/2007, (EU) No 557/2014, (EU) No 558/2014, (EU) No 559/2014, (EU) No 560/2014, (EU) No 561/2014 and (EU) No 642/2014, ST/12156/2021/INIT)) [5], який регулює відносини щодо такого партнерства.

Вдалою є структура монографії, що складається з чотирьох розділів. В першому висвітлюються питання форм співпраці носіїв публічних (держави, територіальних громад) та приватних (бізнесу) інтересів та особливості державно-приватного партнерства як однієї з форм такої співпраці. В другому з них – проаналізовано сучасне регулювання відносин ДПП в Україні з урахуванням змін в правовому регулюванні та сучасних потреб, пов'язаних з війною та її наслідками. В третьому розділі узагальнено досвід ЄС та низки його членів (Словенії, Латвії та ін.) щодо регулювання зазначених відносин. Заключний розділ (четвертий) присвячений порівняльній характеристиці українського та європейського (ЄС, зазначених країн - членів ЄС) регулювання відносин ДПП. Запропоновані пропозиції вдосконалення законодавства України з урахуванням досвіду ЄС та сучасних потреб в стратегічному інвестуванні

напрацьовувалися вченою внаслідок виявлення теоретичних та практичних проблем правового регулювання відносин ДПП.

Занурення у проблематику сприйняття державно-приватного партнерства механізмом стратегічного інвестування, дозволяє розвивати започатковані цими монографіями ідеї О.М. Вінник. В цілому вони мають високу значимість для перспективи напрацювання основи щодо сучасних дисертаційних досліджень.

Наприклад, у структурі докторської дисертації за темою «Модернізація державно-приватного партнерства: теорія і практика» (спеціальність 12.00.04: Господарське право; господарсько-процесуальне право) виправданим є самостійний розділ, присвячений дослідженню правового режиму залучення приватних інвестицій під потреби післявоєнної перебудови економіки України. У його структурі можна виокремлювати наступні підрозділи:

1. Характеристика інноваційного характеру договірних форм публічно-приватного партнерства;
2. Використання стимулів та інструментів державно-приватного партнерства для залучення приватних інвестицій;
3. Залучення інструментів державно-приватного партнерства до потреб відбудови наукової інфраструктури.

Також результати монографічного дослідження О.М. Вінник надають можливість покращити наукове співробітництво представників правової науки із представниками економічної у напрацюванні відповідної аналітики. Економіко-правове наукове співробітництво значно підвищує євроінтеграцію національних досліджень і збільшує ефективність обміну науковою продукцією з колегами-представниками суміжної галузі знань. Більше того, фахівці, яку мають намір створити вдосконалений проєкт промислово-оборонного комплексу України на основі об'єднання ресурсів із зовнішніми партнерами, зможуть розглядати економіко-правову модель ДПП, як її представлено у наукових дослідженнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришви-дшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України» від 01.07.2022 р. № 7508. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2648-IX#Text>.

2. Вінник О.М. Потенціал інституційного державно-приватного партнерства для стратегічного інвестування: використання досвіду ЄС для повоєнної відбудови України : Монографія. Київ: НДІ приватного права ім. Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2024. 108 с.

3. Вінник О.М. Проблеми правового регулювання корпоративних і партнерських відносин: монографія. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2010. 166 с.

4. Вінник О.М. Корпоративна форма державно-приватного партнерства: проблеми правового забезпечення на тлі зарубіжного досвіду: монографія. Суми: Вид-во «МакДен», 2012. 204 с.

5. Council Regulation (EU) 2021/2085 of 19 November 2021 establishing the Joint Undertakings under Horizon Europe and repealing Regulations (EC) No 219/2007, (EU) No 557/2014, (EU) No 558/2014, (EU) No 559/2014, (EU) No 560/2014, (EU) No 561/2014 and (EU) No 642/2014. ST/12156/2021/INIT. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32021R2085>.

REFERENCES

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (2022, July 1). Draft Law "On amending certain legislative acts of Ukraine regarding improving the mechanism for attracting private investments using the mechanism of public-private partnership to accelerate the restoration of war-damaged facilities and the construction of new facilities related to the post-war reconstruction of Ukraine's economy" (No. 7508). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2648-IX#Text> [in Ukrainian]

2. Vynnyk, O.M. (2024). *The potential of institutional public-private partnership for strategic investment: Using EU experience for the post-war reconstruction of Ukraine: Monograph*. Kyiv: F.H. Burchak Research Institute of Private Law of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 108 p. [in Ukrainian]
3. Vynnyk, O.M. (2010). *Problems of legal regulation of corporate and partnership relations: Monograph*. Kyiv: Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 166 p. [in Ukrainian]
4. Vynnyk, O.M. (2012). *Corporate form of public-private partnership: Problems of legal support against the backdrop of foreign experience: Monograph*. Sumy: MakDen Publishing House. 204 p. [in Ukrainian]
5. Council Regulation (EU) 2021/2085 of 19 November 2021 establishing the Joint Undertakings under Horizon Europe and repealing Regulations (EC) No 219/2007, (EU) No 557/2014, (EU) No 558/2014, (EU) No 559/2014, (EU) No 560/2014, (EU) No 561/2014 and (EU) No 642/2014. ST/12156/2021/INIT. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32021R2085>